

SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Artykuł opracowany w ramach operacji „Innowacyjna przedsiębiorczość szansą na rozwój dla pomorskich rolników”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca PROW na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Operacja opracowana przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Zagroda edukacyjna –zagadnienia prawne

Celem niniejszego artykułu jest jedynie ogólne nakreślenie problematyki innowacyjnej działalności edukacyjnej w gospodarstwach rolnych pod kątem prawnym. Autor ma świadomość, że publikacja nie wyczerpuje wszystkich zagadnień związanych z prowadzeniem zagrody edukacyjnej. Jest jedynie zaproszeniem do dalszego eksplorowania zagadnienia celem znalezienia odpowiedzi na wszystkie pytania związane z prowadzeniem tej konkretnej działalności na terenach wiejskich.

Artykuł powstał w oparciu o szczegółową publikację pt. *Prawne uwarunkowania prowadzenia działalności edukacyjnej w gospodarstwach rolnych*, autorstwa dr Jerzego Raciborskiego, wydaną w Krakowie przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie, ul. Meiselsa 1, 31-063 Kraków.

Kluczem do odpowiedzi na wiele pytań z obszaru prawa, jest dokładnie zdefiniowanie zakresu planowanej działalności prowadzonej w gospodarstwie rolnym, a związanej z edukacją. Ustalenie konkretnego celu zainicjowanego przedsięwzięcia i ram, w którym dane działania będą podejmowane pozwoli na odpowiedź w jaki sposób w ujęciu prawnym funkcjonować. Warto zwrócić uwagę, że przy edukacji możemy mieć do czynienia nie tylko z działalnością rolniczą, gospodarczą, ale też oświatową. Co z kolei może prowokować do spełnienia kolejnych wymogów.

Zdaniem wspomnianego już autora (dr Jerzego Raciborskiego) „gospodarstwo edukacyjne (agroturystyczne gospodarstwo edukacyjne, zagroda edukacyjna) to pojęcia które nie były dotychczas definiowane w przepisach prawa i zapewne takiej odrębnej definicji nie doczekają”. Z kolei „można przyjąć, że walor edukacyjny dla osób nie pochodzących ze środowiska wiejskiego, ma każdy kontakt z gospodarstwem rolnym.”

Jednak w przypadku działalności edukacyjnej podejmowanej świadomie i celowo, należy pochylić się nad formalnymi i prawnymi obowiązkami związanymi z prowadzeniem

przedsięwzięć edukacyjnych w gospodarstwie rolnym. Tak jak już wspomniano każdy przypadek wymaga samodzielnej analizy inicjatorów przedsięwzięcia i dobrania odpowiednich przepisów, które do tej sytuacji znajdą zastosowanie.

Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych zdefiniowała, że zagrodą edukacyjną będzie taka zagroda, która działa na terenie wsi, jest prowadzona przez mieszkańca wsi i przyjmuje dzieci i młodzież w ramach programów szkolnych i aktywności pozaszkolnej realizując przynajmniej dwa spośród następujących zadań edukacyjnych:

- edukację w zakresie produkcji roślinnej,
- edukację w zakresie produkcji zwierzęcej,
- edukację w zakresie przetwórstwa produktów rolnych,
- edukację w zakresie świadomości ekologicznej i konsumenckiej,
- edukację w zakresie dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej.

Według tej koncepcji zagroda edukacyjna powinna posiadać i prezentować zwierzęta gospodarskie lub uprawy rolnicze. Powinna posiadać także warunki do prowadzenia zajęć edukacyjnych, obejmujące przynajmniej jedno zadaszone pomieszczenie do prowadzenia zajęć i toalety dla uczestników tych zajęć.

Cele związane z działalnością edukacyjną mogą być realizowane, jako główna oś działalności gospodarstwa, ale również jako działalność dodatkowa, uzupełniająca podstawową, np. produkcyjną czy agroturystyczną. I co ważne realizować je mogą zarówno osoby fizyczne, jakie spółki, spółdzielnie, koła gospodyń wiejskich czy stowarzyszenia. W związku z powyższym istotne jest uświadomienie sobie, że poszczególne formy organizacyjne takich gospodarstw mają „swoje” przepisy.

Działalność edukacyjna nie prowadzi do jakiegoś szczególnego potraktowania, jeśli chodzi o obowiązki i przywileje. Jest traktowana jak każda inna działalność, gospodarcza lub społeczna.

Wg autora wspomnianego już artykułu „podjęcie działania w gospodarstwie agroturystycznym, które funkcją edukacyjną uzupełnia jedynie swoją ofertę, nie wymagałoby spełnienia zbyt wielu formalności, gdyby działalność edukacyjna dotyczyła jedynie turystów, tzn. osób korzystających w tym gospodarstwie, lub przynajmniej w tej miejscowości, z noclegów”

Autor wskazuje jednak, że: „w przypadku przyjmowania odwiedzających jednodniowych w sposób zorganizowany i ciągły, taka działalność może zostać uznana za dodatkową pozarolniczą działalność gospodarczą, powodującą nie tylko skutki podatkowe, ale także obowiązek zgłoszenia do CEIDG oraz rozstrzygnięcia o możliwości pozostania w KRUS”.

Działanie w sposób zorganizowany i ciągły, gdzie edukacja stanowi podstawę działalności, wymagać może zgłoszenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Ma to swoje określone konsekwencje, ale też możliwość oferowania zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży. Tego rodzaju działalność wymaga uwzględnienia całego szeregu przepisów w różnych dziedzin. W pierwszej kolejności należy wziąć pod uwagę konieczność zapewnienia

dodatkowych pomieszczeń edukacyjnych i sanitariatów. Ciężko sobie również wyobrazić pobyt dzieci bez wyżywienia a to powoduje wymóg spełnienia dodatkowych warunków sanitarnych. Odrębnym, ale równie istotnym zagadnieniem jest zapewnienie bezpieczeństwa związanego z przebywaniem w budynkach, co wiąże się w obowiązkiem poszanowania odpowiednich norm budowlanych i PPOŻ.

Jak widać w zależności od zakresu i skali działania konieczne jest spełnienia określonych (większych lub mniejszych) wymogów. Dlatego punktem wyjścia powinno być dokładne wskazanie ram działania inicjatora zagrody edukacyjnej, by następnie przystąpić do sprawdzenia wymogów formalno-prawnych pozwalających na działanie zgodnie z zasadami określonymi w przepisach. Każdy przypadek należy analizować odrębnie.

Ze szczegółami zagadnienia zaprezentowanymi w ramach przytoczonej powyżej publikacji można zapoznać się pod adresem internetowym:

https://zagrodaedukacyjna.pl/wp-content/uploads/2023/11/Poradnik_03_2022.pdf

Krzysztof Bień